

Avinurme Lasteaed Naerulind hoolekogu

E-koosoleku protokoll: nr 4

Aeg: 28. veebruar 2020.a.

Osalejad: Kaire Kõrv, Marge Pärn, Mai Tooming (Lepatriinud)
Tiia Vabaorg, Erki Põldoja, Helor Nigul (Krõllid)
Eha Maasik, Ege Senkel, Kaire Erkman (Pokud)
Aivar Parfojev

Koosoleku juhataja: Mai Tooming

Koosoleku protokollija: Marge Pärn

PÄEVAKORD:

1. Avinurme lasteaed Naerulind hoolekogu vastus kirjale "Arvamuse küsimine" (31.01.2020 nr 10-3/20/292-1) Mustvee valla koolivõrgu ümberkorraldamise eelnõu kohta.

ARUTATI:

1. Tehti ettepanekuid vastuse täiendamise osas.

OTSUSTATI:

1. Kinnitada vastus kirjale "Arvamuse küsimine" (31.01.2020 nr 10-3/20/292-1) Mustvee valla koolivõrgu ümberkorraldamise eelnõu kohta (Lisa 1 protokollile lisatud)

Poolt: 9 häält

**Lp Mustvee Vallavolikogu ja
vallavanem Märt Kraft**

28.02.2020.a.

Avinurme lasteaed Naerulind hoolekogu vastus kirjale "Arvamuse küsimine" (31.01.2020 nr 10-3/20/292-1) Mustvee valla koolivõrgu ümberkorraldamise eelnõu kohta.

Riiklik seadusandlus annab KOVile võimaluse otsustada enda hallatavate koolide gümnaasiumiastmete tegevuse üle valla vajadustest ja võimalustest lähtuvalt. On tõsisasi, et hetkeolukorras võimaldatakse riigigümnaasiumitele ebaproportsionaalselt rohkem vahendeid, mis annavad neile selge konkurentsieelise, ent seda olulisem on analüüsida, ära tunda ja nutikalt ära kasutada väikeste maapiirkonna koolide eeliseid ja hüvesid. Siin on vallal kui koolipidajal ja kooli koostööpartneril oluline roll. Väiksemates kogukondades on kohalikul omavalitsusel ka tunduvalt suurem vastutus jälgida hariduselu planeerimisel kogu elukeskkonda ja seda toetavaid aspekte tervikuna. Kooli tähendus ja nähtav kasu võib esmapilgul olla sümboolne või sotsiaalne, kuid on selgelt seotud ka majanduslike aspektidega ja piirkonna pikaajalise jätkusuutliku arenguga. Gümnaasiumi olemasolu soodustab perede kolimist Mustvee valda. Haridust ei saa vaadata kui hetkel majanduslikult kasutoovat tegevust, sellesse peab suhtuma kui investeeringusse tulevikku!

LASTEAED

Erinevate asutuste ühtse juhtimise osas on Eestis nii häid kui halbu näiteid. Hetkel ei ole Mustvee valla haridusvaldkonnas suudetud erinevate asutuste juhtimist tulemuslikult ühendada. Lasteade ja koolide juhtimise ühendamise on keerulisem nende sisulise tegevuse erinevuste tõttu. Avinurme Lasteaed Naerulind peaks jätkama eraldiseisva asutusena, eraldi juhi all – ühtse juhtimisega ei kaasne rahalist kokkuhoidu, kuna sel juhul on vajalik palgata eraldi õppealajuhataja ja palgafond oluliselt ei vähene. Lisaks on hetkel direktoril võimalus kiirelt reageerida jooksvatele muredele ja need likvideerida – kui juhti majas ei ole peaks selline asjaajamine käima läbi erinevate inimeste ja halvimal juhul võib lisaaeg info edastamisele ja delegeerimisele tekitada lisakulusid.

GÜMNAASIUM

Avinurme Gümnaasiumi tulevikuperspektiivide arendamiseks vajame aega, gümnaasiumiosa sulgemine aasta 2020 sügisel ei ole põhjendatud, kuna:

- **Kooli vaatepunktist:**

- Kooli III õppeastmes õpib hetkel 51 õpilast, mis osutab, et keskkooliosal on järgmistel aastatel piisavalt pealekasvu, et tagada **gümnaasiumi tegevuse jätkumine vähemalt tänasel kujul**.
- Gümnaasiumiosa sulgemisel on **tagajärjed ka põhikooli õpilaste arvule**. Hetkel puudub ülevaade/tagasiside, kui palju õpilasi kaotab kool põhikooli osas gümnaasiumi astme sulgemisega, sest hetkel “teenindab” kool väga suurt piirkonda, kaasates ka naabervaldade õpilasi, kes tulevad siia eeldusega jätkata peale 9nda lõpetamist õpinguid siinses gümnaasiumis. Samuti ei saa välistada, et mõned pered kolivad gümnaasiumi sulgemise järel laste tulevastele koolidele lähemale.
- Tegemist on hästitoimiva ja **head haridust pakkuva kooliga**. Avinurme gümnaasiumis on alati olnud väiksem õpilaskond, ent sellele vaatamata on pakutud väga head haridust, mis on kooli lõpetajatel võimaldanud edasiõppimist ja tööd soovitud erialal.
- Kooli **eelarve ei ole miinuses**, mistõttu on kaheldav, kas alternatiivsed lahendused pigem vallale kulukamad ei oleks.
- Avinurme Gümnaasiumi jätkusuutlikuse hindamine lükata edasi vähemalt seni, kuni lähipiirkonna haridusasutuste olukord ja selle võimalik positiivne või negatiivne mõju valla gümnaasiumitele on selgunud. Nt Iisaku gümnaasiumi saatus, Rakvere riigigümnaasium jne.

- **Valla vaatepunktist:**

- Gümnaasiumi sulgemise otsus ei mõjuta üksnes valla hariduselu. Avinurme Gümnaasiumi säilumine on piirkonna jätkusuutliku arengu jaoks erakordselt oluline. Gümnaasiumi(te) sulgemise otsus on vallale tervikuna kahjulik ning valda peab jääma vähemalt üks gümnaasium, kus on tagatud hea tasemega haridus. Arvestades, mis piirkonna lapsed käivad Avinurmes koolis, siis logistiliselt oleks igati loogiline säilitada gümnaasium just Avinurmes, kus on juba hästi toimiv bussiliiklus nii Ida–Viru kui Lääne–Viru suunal, samuti tagades transpordi kooli nii Lohusuust kui Mustveest.
- Gümnaasiumite puudumine vallas omab pikaajalisi negatiivseid tagajärgi valla arengule. **Valla eesmärk peaks olema rahvaarvu vähenemisega võitlemine, sellise elukeskkonna loomine, mis meelitaks ligi uusi elanikke ja annaks motivatsiooni Avinurme Gümnaasiumi lõpetajatele**

peale kutse- või kõrghariduse omandamist kodukanti oma töökoht luua või tööle tulla. Viimaste aastate analüüsid (nt Arenguseire Keskuse poolt läbiviidud) näitavad, et töösuhte paindlikkus ja kaugtöö võimalused on Eestis kiiresti kasvanud – seega elu- ja töökoht pole enam rangelt seotud. See aga tähendab, et elukohavalikus muutuvad olulisemaks just need teenused, mis on vajalikud perekonna vaatepunktist, sh haridus. Gümnaasiumite sulgemise otsus on valla tulevikku kahjustav – on vähetõenäoline, et noored pered kolivad valda, kus ei ole keskhariduse omandamise võimalust ning lähim gümnaasium on vallakeskusest umbes 60km eemal. Seevastu võib olukord tingida noorte perede kolimise terviklikku haridust pakkuvatesse asulatesse, mis omakorda raskendab kohalike ettevõtete tegevust, kuivõrd tööjõupuudus on juba praegu vallas aktuaalne probleem. Seega pikemas perspektiivis mõjutab gümnaasiumi puudumine negatiivselt ka ettevõtluskeskkonnale.

- **Vallaelanike vaatepunktist:**

- **Usaldus uue valla vastu.** Mustvee valla erinevate kogukondade põhjendatud ootused tulenevad ühinemislepinguga fikseeritud kokkulepetest haridusmaastiku korralduse osas. Mustvee valla esimesel volikogul on eetiline lähtuda otsuste tegemisel ühinemislepingus toonitatud kogukondadega arvestamisest ja koolivõrgu esialgsest säilitamisest. Avinurme Gümnaasiumi sulgemise otsusest loobumine võimaldab hetkel näidata head tahet ühisosa leidmiseks, anda koolile ja kogukonnale võimaluse püüelda alternatiivsete lahenduste poole.
- **Perede jaoks** on gümnaasiumi sulgemine tõsiste tagajärgedega ja need ei piirdu majanduslike arvestustega. 16-aastaste laste kodust lahkumine ei peaks olema hariduspoliitika poolt kehtestatud sund ja normaalsus, vaid erandlik olukord, mis lähtub perekonna võimalustest ja soovidest. Kõik 16-aastased lapsed ei ole emotsionaalselt ja sotsiaalselt valmis kodust lahkuma ja iseseisvat elu alustama. Sellel on pikaajalised tagajärjed nii laste vaimsele tervisele kui nende edasisele sotsiaalsele hakkamasaamisele. Ent isegi kui vald korraldab igapäevase bussiliikluse lähimasse kooli, on kodust kaugel koolis käimine lastele kurnav ja paneb nad hariduse omandamisel ebasoodsasse positsiooni.

- **Otsuse põhjendatuse vaatepunktist:**

- Selgitamist vajab selle otsuse, gümnaasiumite sulgemise, oodatav tulemuslikkus – milline on gümnaasiumi sulgemise kasulikkus piirkonnale, peredele, haridusvaldkonnale jne. **Praeguse seletuse põhjal ei ilmne, et sellel otsusel oleks ühtegi positiivset tagajärge või sisulist**

põhjust, mis seda õigustaks, peale rahalise kokkuhoiu (mis Avinurme puhul on kaheldav). Peale ebamäärase rahalise kokkuhoiu põhjustab see otsus üksnes ebamugavusi või ebameeldivusi ja on pikemas perspektiivis piirkonna arengule negatiivsete mõjuga.

- Tänapäeva **analüüsid** ei näita, milline on rahaline kokkuvõtte ning millised kulutused lisanduvad õpilaste teistesse koolidesse transportimisel, majutamisel vmt.

Ettepanekud:

- Võimaldada koolile **piisav üleminekuperiood**, mille jooksul sisse viia muudatusi, mis toeks kooli rohkem õpilasi väljaspoolt Avinurme. Gümnaasiumiosa jätkusuutlikkust hinnata siis, kui selgub, et pingutustele vaatamata õpilaste arv koolis väheneb. Jätta otsustamine värskestalustanud II volikogu koosseisu pädevusse – uute valimiste kaugust arvestades on tavapärane poliitiline surve nõrgemalt tajutav.
- Võttes arvesse gümnaasiumi puudumise võimalikke negatiivseid tagajärgi nii piirkonna arengule kui siinsetele peredele, **analüüsida piisavalt põhjalikult gümnaasiumi jätkusuutlikkuse võimalusi, selle mõju piirkonna arengule** (nii demograafilisi, majanduslikke, sotsiaal-kultuurilisi jne). Analüüsima peab ka asjaolusid, mis soodustavad või põhjendavad gümnaasiumihariduse pakkumise jätkamist.
 - Analüüsida, millised väljavaated on Mustvee valla arengul ilma kohaliku gümnaasiumita – meie vald on väga suure potentsiaaliga Peipsiäärses piirkonnas, mis võiks olla paljude endiste (praeguste noorte) ja uute tulijate huviorbiidis võimaliku elukohana, kuid selleks on vaja tagada ka vajalik infrastruktuur. Oluline on pakkuda ettevõtetele/investoritele soodne pinnas ka töökohtade loomiseks, mis omakorda tähendab, et noorte huvi siinse piirkonna vastu peab vastama nende vajadustele – lastele peab olema tagatud hariduse omandamise võimalus. **Lähtuda võiks küsimusest, millist gümnaasiumit vallal vaja oleks selleks, et valla arengut soodustada**, mitte kahelda gümnaasiumi vajalikkuses.
 - Soodne kontekst: olukorrast, kus riiklikul tasandil on suundumus massiivsete riigigümnaasiumite loomisele, on väikestel maagümnaasiumitel tulevikus väljavaade eristuda ja uusi õpilasi ligi meelitada just seetõttu, et võimaldavad vältida suurkooli suurklassides õppimise miinuseid. Mida aeg edasi seda rohkem leidub rahulikumas

keskkonda paremini sobituvaid lapsi, kellele suured kollektiivid erinevatel põhjustel ei sobi. Samuti võimaldab maakeskkond vältida linnaeluga kaasnevaid sotsiaalseid probleeme (ööelu, ebasoovitavas seltskonnas liikumine jne). Heaks näiteks väikeses asulas asuvast atraktiivsest koolist on Noarootsi gümnaasium – Lääne-Nigula vallas elanikke 7041; Pürksi külas elanikke 196.

- Moodustada Avinurme haridusvaldkonna asjatundjate, kogukonna aktiivi, vilistlaste ja prioriteetsete spetsialiseerumise valdkonna (valdkondade) esindajatest **ekspertgrupp**, kes töötaks välja gümnaasiumi arengu visiooni, selgitaks välja, kas ja millist erisuunda võiks kool pakkuda selleks, et õpilastele atraktiivsem olla. Selle alusel saaks kool välja töötada tegevusplaani, mis võimaldaks õpilaste arvu suurendada.
- Kaaluda võimalust/ uurida investeringute mahtu **õpilaskodu rajamiseks** – nt Avinurme kultuurikeskuse väljaehitamata osas on ettenähtud ruumid hosteli rajamiseks, mis oleks heaks lahenduseks kaugemalt tulevatele õpilastele. Kuivõrd riigigümnaasiumid ei paku majutusvõimalusi, siis (lähitulevikus) on aina rohkem hinnas koolid, kes lisaks heale haridusele suudavad pakkuda õpilastele eluaset.
- Kõikide piirkondade haridusasutusi, kui piirkondliku kultuurielu keskuseid ja identiteedi kandjaid silmas pidades, ei pea me mõistlikuks ajalooliste nimede muutmist, sest kooli nimi on oluline osa selle identiteedist ning omab suuremat tähendust kogukonna ja ka vilistlaste kui olulise sihtgrupi jaoks.

Eelnevast tulenevalt ei toeta Avinurme Lasteaed Naerulind hoolekogu Mustvee vallavolikogu 29.01.2020 toimunud istungil I lugemise läbinud otsuse eelnõud "Mustvee valla koolivõrgu ümberkorraldamine".

Lugupidamisega,

Mai Tooming

esimees

Avinurme lasteaed Naerulind hoolekogu

/allkirjastatud digitaalselt/